लिम्बू र नेपाली भाषाका व्याकरणिक कोटिको तुलनात्मक अध्ययन

८९

सबिता लिम्बू

क्याम्पस क्रमाङ्क र शैक्षिकवर्षः ४१ (२०६८/०६९)
त्रि.वि.दर्ता नं. ९-२-२१८-४८२-२०११
दोस्रो वर्षको परीक्षाक्रमाङ्क (वर्ष) :२१८००२३(२०७३)

नेपाली शिक्षा विषयमा स्नातकोत्तर उपाधिका निमित्त प्रस्तुत शोधपत्र

शोधपत्र पेश गरेको मिति
वि.स.:२०७४/०७/२४
इ.स. : १०, नोबेम्बर, २०१७

त्रिभुवन विश्वविद्यालय शोधपत्र भाइभा :
शिक्षाशास्त्र सङ्काय मिति : २०७४/०८/१८
नेपाली शिक्षा विभाग इ.स. : डिसेम्बर १, २०१७
ज्नता बहुमुखी क्याम्पस
इटहरी, सुनसरी

लिम्बू र नेपाली भाषाका व्याकरणिक कोटिको तुलनात्मक अध्ययन
सबिता लिम्बू
२१८००२३ २०७३

कृतज्ञताज्ञापन

त्रिभुवन विश्वविद्यालय शिक्षाशास्त्र सङ्काय नेपाली भाषा शिक्षण विभाग अन्तर्गत स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षको नेपाली विषयको विशिष्टिकरणको पाठ्यांश नेपा.शि. ५९८ को आवश्यकता पूर्तिकालागि तयार पारिएको **लिम्बू र नेपाली भाषाका व्याकरणिक कोटिको तुलनात्मक अध्ययन** शीर्षकको शोधपत्र आदरणीय गुरू दीपक प्रसाद न्यौपाने ज्यूको कुशल, सुस्पष्ट मार्ग निर्देशनमा तयार पारिएकाले उहाँलाई हृदय देखि नै कृतज्ञताज्ञापन गर्दछु ।

शोधकार्य तयार पार्ने सिलसिलामा मेरो अन्योलग्रस्त मनस्तितिमा श्रद्वेय गुरू दीपकप्रसाद न्यौपाने ज्यूले दिनुभएको उचित निर्देशन मेरो जीवनकै लागिमार्ग दर्शन भएको छ । शोध लेखनको क्रममाउचित प्रेरणा, प्रोत्साहन, सुझाव र सहयोग प्रदानगर्नुहुने आदरणीय गुरू नवीन कुमार शर्मा र धनेन्द्र याक्थुङ्बाजवेगु प्रतिपनि कृतज्ञताज्ञापन गर्न चाहान्छु । यसै शोधकार्य लेखनमा उचित सहयोग र सद्भाव राख्नुहुने चित्रवनेम लिम्बू प्रति पनि आभारी छु । प्रस्तुतशोध कार्य सामग्री सङ्कलन, सत्यापन तथा विश्लेषणका क्रममा आवश्यक सहयोग गर्नुहुने लिम्बू भाषिक समुदायका वक्ताहरूलाई हार्दिक कृतज्ञताज्ञापन गर्न चाहान्छु । त्यसैगरी यस शोधकार्यको लेखनका क्रममा प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष रूपमा सहयोग गर्नुहुने मेरा सम्पूर्ण सहृदयी मित्रहरूलाई धन्यवाद दिन चाहान्छु ।

यस शोधपत्र लेखन तथा टङ्कणमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने दाई सुरेस चौलागाई (आर.एस. ब्रदर्स बुक्स एण्ड स्टेशनरी, इटहरी- ५, पचरुखी) लाई हार्दिक धन्यवाद दिनचाहन्छु । साथै समुचित मूल्याङ्कनका लागि यो शोधपत्र नेपाली भाषा शिक्षा विभागको मूल्याङ्कन समिति समक्ष पेश गर्दछु ।

शोधार्थी

सबिता लिम्बू

शोधसार

शोध शीर्षक	लिम्बू र नेपाली भाषाको व्याकरणिक कोटिको तुलनात्मक अध्ययन
शोधनिर्देशक	दीपकप्रसाद न्यौपाने
शोधार्थी	सबितालिम्बू
क्याम्पस विभाग	जनता बहुमुखी क्याम्पस,इटहरी, नेपाली भाषा शिक्षा विभाग
शैक्षिकवर्ष	२०७१/०७२
पृष्ठ सङ्ख्या	४१
अध्याय सङ्ख्या	पाँच
समस्याकथन	व्याकरणिककोटिका आधारमा (लिङ्ग, वचन, पुरूष, काल, भाव, पक्ष..................) लिम्बू र नेपालीभाषाको तुलनात्मक अध्ययन र विश्लेषणगर्नु रहेको छ ।
उद्देश्य	यस अध्ययनको उद्देश्यलिम्बू भाषाका व्याकरणिक कोटिहरू औल्याउनु, व्याकरणिककोटिका आधारमा लिम्बू भाषा र नेपाली भाषाबीच समानता र भिन्नता प्रस्तुतगर्नु रहेको छ ।
शोधविधि	यस अध्ययन मुलत : क्षेत्रीय अध्ययन विधिमा केन्द्रित रहेर विश्लेषण गरिएको छ ।
निष्कर्ष	नेपालीभाषा र लिम्बू भाषामा दुवैमा प्रयुक्त व्याकरणिक कोटिहरूमा दुवै भाषामानामको लिङ्ग, विशेषण, वचनको एक वचन, भाव र ध्रुवीयता जस्ता रूपायनिक कोटिका आधारमा रूपायन प्रक्रियामा समानता पाइएको छ । त्यसैगरी लिङ्गका आधारमा क्रियापदको, वचनका आधारमा नामको, सर्वनामको, पुरूषका आधारमा द्वितीय पुरूषवाचक सर्वनामको प्रयोगमा र पक्षका आधारमा क्रियापदको भिन्नता पाइएको निष्कर्ष निकालिएको छ ।

विषय सूची

अध्याय एक : परिचय

१.१ पृष्ठभूमि १

१.२ समस्याकथन २

१.३ अध्ययनको औचित्य र महत्त्व २

१.४ अध्ययनको उद्देश्य ३

१.५अध्ययनको परिसीमा ३

१.६परिभाषिकशब्द ४

अध्ययन दुई :पूर्वकार्यको समीक्षा वा धारणात्मक संरचना

२.१ पूर्वकार्यको समीक्षा ५

२.२ पूर्वकार्यको उपयोगिता / कार्यान्वयन ८

२.३ सैद्धान्तिक/धारणात्मक संरचना ९

अध्ययनतीन : अध्ययनको प्रक्रिया/विधि

३.१ अध्ययनको संरचना १०

३.२ जनसङ्ख्या र नमुना १०

३.३ नमुनाछनौटप्रक्रिया १०

३.४ तथ्याङ्क सङ्कलनका साधन १०

३.५ तथ्याङ्क सङ्कलनका प्रक्रिया ११

३.६ तथ्याङ्क विश्लेषण र व्याख्याप्रक्रिया ११

अध्ययनचार : नेपाली र लिम्बू भाषाका व्याकरणिक कोटिका आधारमा तुलनात्मक अध्ययन

४.१ लिम्बू भाषाको परिचय १२

४.२ लिम्बू भाषाका व्याकरणात्मक कोटिहरू १४

४.३ वचन २१

४.४ पुरूष २६

४.५ काल २७

४.६ भाव २९

४.७पक्ष २९

४.८ कारक ३०

४.९आदर ३४

४.१० ध्रुवीयता ३४

४.११ निष्कर्ष ३५

अध्ययनपाँच : निष्कर्ष, सुझाव तथा उपयोगिता

५.१ निष्कर्ष ३८

५.२ सुझावहरू ३९

५.३ भावी अनुसन्धानका लागि थप पक्षहरू ४०

सन्दर्भ सामग्रीहरू

परिशिष्टहरू